

گزارش «توسعه ایرانی» از سناریوی عربستان در تنش‌های منطقه

شیوخ در دام سلمان!

فرهاد گلزاری

«چنین ابتکار عملی از سوی رهبری عربستان عجیب نیست زیرا این کشور همواره در جهت تقویت صلح و امنیت منطقه عمل می‌کند». این عبارت بخشی از بیانیه اخیر وزارت خارجه امارات متحده عربی است که تنها چند ساعت پس از درخواست پادشاه عربستان برای برگزاری دو نشست فوق‌العاده صادر شد که تمام قد نشان می‌دهد این دو کشور تا چه حد سیاست‌های منطقه‌ای و راهبردهای کلان خود را با یکدیگر هماهنگ کرده‌اند. اصل ماجرا از این قرار است که پس از انفجارهای مشکوک در بندر فحیره امارات و همچنین حمله پهبادی انصارالله یمن به ایستگاه پمپاژ نفت سعودی‌ها در شرق عربستان، برآوردهای زیادی در این خصوص از سوی ریاض و ابوظبی مبنی بر دست داشتن ایران در این دو عملیات منتشر شده که اتفاقاً بخش آشکار آن دائماً از سوی رسانه‌های این دو کشور با کمی تغییر در حال باز نشر است. در این

راست‌برادر بزرگتر (پادشاه عربستان) طبق روال گذشته به دنبال آن است تا نه تنها به دنیای عرب بلکه به جهان اسلام بفهماند حرف اول و آخر در خلیج فارس و خصوصاً در شرایط فعلی را او می‌زند. از این منظر است که شاهد ارسال دعوتنامه‌های جداگانه از سوی شخص ملک سلمان به کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس و اتحادیه عرب هستیم.

ماهیت نشست ۲۰ می چیست؟

دعوتنامه‌هایی که از سوی دیوان پادشاهی عربستان برای کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس و اتحادیه عرب ارسال شده در وهله اول به وضوح نشان می‌دهد که ریاض همچنان به دنبال آن است تا با گوید رهبری جهان اسلام با خاندان آل سعود است. تاجایی که در داخل ساختار دینی این کشور که توسط «آل شیخ» اداره می‌شود این نکته به هدایت‌کننده‌های سیاسی-امنیتی عربستان (آل سعود) تذکر داده شده که سیاست‌های جانبی در شورای همکاری خلیج فارس و اتحادیه عرب باید به سمت و سویی برود که مصر (منظور الازهر و شیوخ آن) از

دایره توجهات خارج شوند تا در نهایت ملل متحد به این نتیجه برسند که رهبری جهان اسلام بارض است نه قاهره دومین دلیل برگزاری نشست فوق‌العاده در مکه (آنهم در این برهه زمانی) این است که ریاض در صدد آن است تا تهران را متوجه کند که بسیج اعراب علیه ایران توسط او صورت خواهد گرفت. واقعیت این است که وضعیت کنونی تنها برآمده از تنش‌های میان آمریکا و ایران نیست بلکه عربستان در یک کلام ایران را مقصر و مسئول اصلی شکست پروژه‌های خود در منطقه می‌داند و معتقد است که حالا وقت تسویه حساب خواهد بود.

چرا ولیعهد ساکت است؟!

شاید عده‌ای به این نکته توجه نکرده‌اند که چرا ولیعهد عربستان، این روزها هیچ اظهار نظری در مورد ایران و وضعیت فعلی در خلیج فارس و حتی تنش میان تهران و واشنگتن صورت نداده اما دلیل این موضوع کاملاً روشن است. اعراب و خصوصاً پادشاه عربستان به خوبی می‌دانند که شرایط کنونی منطقه (اعم از امنیتی و نظامی) به صورتی است که کوچکترین اظهارات از سوی مقامات ارشد کشورهای حاشیه

ترامپ همانگونه که با زبان بی‌زبانی بارها اعلام کرده، سناریوی «تجاری سازی امنیت» را در دستور کار قرار داده و این به معنای آن است که همه چیز را بدو باید به تامین منافع ایالات متحده ختم شود. به عنوان مثال اگر او دائماً اعلام می‌کند که ایران نباید سلاح هسته‌ای داشته باشد تنها به خاطر تامین امنیت اسرائیل است که خروجی آن بدون تردید تثبیت دوره چهار ساله دوم ریاست جمهوری او توسط لابی یهود حاضر در خاک آمریکا خواهد بود.

اینکه او دائماً خطر ایران در خلیج فارس را برجسته می‌کند به این دلیل است که با ایران هرآسی بتواند انبار تسلیحات خود را در ازای دریافت ارقام نجومی از عربستان، امارات و سایر کشورهای عربی منطقه خالی کند و دوام عربستان را به عنوان ژاندارم و وکیل خود در حاشیه خلیج و خاورمیانه تقویت کند. این کار ترامپ نه تنها از حیث اقتصادی برای او مهم است بلکه با این کار می‌تواند از منظر سیاسی عربستان را به عنوان نوک پیکان هرگونه منازعه سیاسی یا امنیتی در منطقه به جلو اعزام کند تا از این طریق هزینه را به دوش ریاض و متحدان منطقه‌ای او باندازد.

کرده‌اند که این موضوع دقیقاً نشان می‌دهد ایالات متحده و خامت اوضاع در خلیج فارس را تا حد زیادی درک می‌کنند و دقیقاً می‌دانند که اوضاع ولیعهد عربستان از حیث و جاهت بین‌المللی مناسب نیست و از این منظر به ریاض هشدار می‌دهد که او را فعلاً در پستوی سیاست‌ها خود پنهان کنند.

بازی آمریکا چگونه است؟

شاید عده‌ای از مخاطبان سوال کنند که این بازی را آمریکا به راه انداخته پس چرا به دنبال کم‌رنگ کردن حضور ولیعهد عربستان در بازه زمانی کنونی است؟ نباید فراموش شود که تنش در خلیج فارس پرونده‌ای است که در یک طرف آن ایالات متحده به رهبری ترامپ قرار دارد و در سوی دیگر ایران واقع شده اما نباید فراموش کرد که سکنان دار این پرونده در کاخ سفید دولت ترامپ است و خبری از اوپاما، بوش پسر، بوش پدر، نیکسون، کارتر و حتی لینکلن نیست. ترامپ همانگونه که با زبان بی‌زبانی بارها اعلام کرده، سناریوی «تجاری سازی سیاست و امنیت» را در دستور کار قرار داده و این به معنای آن است که همه چیز را بدو باید به تامین منافع ایالات متحده ختم شود. به عنوان مثال اگر او دائماً اعلام می‌کند که ایران نباید سلاح هسته‌ای داشته باشد تنها به خاطر تامین امنیت اسرائیل است که خروجی آن بدون تردید تثبیت دوره چهار ساله دوم ریاست جمهوری او توسط لابی یهود حاضر در خاک آمریکا خواهد بود.

اینکه او دائماً خطر ایران در خلیج فارس را برجسته می‌کند به این دلیل است که با ایران هرآسی بتواند انبار تسلیحات خود را در ازای دریافت ارقام نجومی از عربستان، امارات و سایر کشورهای عربی منطقه خالی کند و دوام عربستان را به عنوان ژاندارم و وکیل خود در حاشیه خلیج و خاورمیانه تقویت کند. این کار ترامپ نه تنها از حیث اقتصادی برای او مهم است بلکه با این کار می‌تواند از منظر سیاسی عربستان را به عنوان نوک پیکان هرگونه منازعه سیاسی یا امنیتی در منطقه به جلو اعزام کند تا از این طریق هزینه را به دوش ریاض و متحدان منطقه‌ای او باندازد.

در ایام تنش آلود منطقه شاهد برجسته شدن نام و تصویر پادشاه عربستان هستیم اما از ولیعهد خبری نیست؛ چرا که جو روانی ایجاب می‌کند «بازی بزرگان» در جریان باشد و کوچکترها در سایه این بازی نظاره گر میدان و طبقه بازی باشند

از منظری دیگر اینکه تصویری از دیدار همسر خاشقچی با رئیس مجلس نمایندگان آن هم در هوای مه‌آلود فعلی منطقه منتشر شده نشان می‌دهد که دموکرات‌ها در حال مخابره پیام تهدید برای اردوگاه جمهوریخواهان هستند تا از این طریق به ترامپ بفهمانند که نباید بیش از حد سعودی‌ها و همچنین امارات را علیه تهران تحریک کنند.

فرجام سخن

سناریوی آمریکا در این برهه کنار کشیدن خود از معادلات نظامی تنش‌زا خواهد بود تا به جای خودبیتواند از مولفه اعراب به رهبری ریاض استفاده کند. طبیعی است که کناره‌گیری ممکن است در محتوا اتفاق بیافتد اما مدیریت میدان و فعال شدن شکلی آمریکاییه قوت خود را باقی‌بماند. از این جهت است که شاهد اعزام ناو لینکلن به خلیج فارس هستیم یا در امتداد آن اخباری از ورود بمبافکن‌های B-52، در قطر به گوش می‌خورد. با این وجود ایالات متحده فعلاً به دنبال راه‌اندازی جو پلیسی در منطقه علیه جمهوری اسلامی ایران است اما احتمال اینکه بخواد عربستان را علیه تهران شانتاژ کند وجود دارد. البته در این روند آمریکا دوشادوش سعودی‌ها و متحدان عربی آنها گام برمی‌دارد. به عنوان مثال شروع گشت‌زنی‌های امنیتی کشورهای عربی در خلیج فارس دقیقاً نشان می‌دهد که آمریکا اعراب را برای آرایش محیط تنش فراخوانده تا اگر حرکت احتمالی از سوی ایران سرزد آنها قربانی اول باشند و سپس آمریکا به همراه متحدان اروپایی خود (خصوصاً بریتانیا) وارد میدان شود.

روی موج کوتاه

ظریف در پاسخ به ترامپ احترام را آزمایش کن جواب می‌دهد

وزیر امور خارجه کشورمان در واکنش به پیام توییتری دونالد ترامپ، ادعای تهدید آمیز وی را با اشاره به واقعیت‌های تاریخی بی‌تاثیر خواند و به او توصیه کرد «هیچ وقت یک ایرانی را تهدید نکن. احترام را آزمایش کن، جواب خواهد داد...»

به گزارش ایسنا، محمدجواد ظریف در پیامی توییتری نوشت: دونالد ترامپ به تحریک توییتمی بی‌امید دارد به چیزی دست یابد که اسکندر، چنگیز و دیگر متجاوزین در آن ناکام بوده‌اند. ایرانیان هزاران سال سر بلند ایستاده‌اند و متجاوزین همه رفته‌اند. تروریسم اقتصادی و رجز خوانی‌ها برای نسل کشی، ایران را پایان نخواهد داد.

به گزارش ایسنا، دونالد ترامپ در ادامه جنگ روانی علیه ایران شب گذشته در پیامی توییتری نوشت: «اگر ایران می‌خواهد بچنگد، این به طور رسمی پایانش خواهد بود. هرگز آمریکا را دوباره تهدید نکنید.»

عراق بهانه تراشی‌های امنیتی آمریکا را رد کرد

بعد از حادثه شلیک یک گلوله مینی کاتیوشا به منطقه امنیتی سبز در مرکز بغداد که سفارتخانه بزرگ آمریکا و نهادهای مهم دولتی عراق واقع است، سخنگوی مرکز رسانه‌های ستاد مشترک عراق تأکید کرد که اوضاع در حال حاضر در بغداد امن و باثبات است.

به گزارش ایرنا، سرتیپ «یحیی رسول» در توییتری در صفحه شخصی خود نوشته است که اوضاع در پایتخت عراق امن و باثبات است و نیروهای عراق در فرماندهی عملیات امنیتی بغداد شبانه روز برای حفاظت از جان شهروندان و نمایندگی‌های دیپلماتیک و شرکت‌های خارجی و بومی فعالیت می‌کنند.

سفر وزیر خارجه عمان به تهران

وزیر امور خارجه عمان بعد از ظهر دیروز وارد تهران شد.

به گزارش ایسنا، یوسف بن علوی، پس از ورود به تهران با محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه کشورمان دیدار و در خصوص روابط دو جانبه و مهمترین مسائل منطقه‌ای و بین المللی گفت‌وگو و تبادل نظر کرد.

نیمه پور:

مردم نسبت به احزاب سیاسی عنایت چندانی ندارند

محمد نیمه پور درباره اقبال مردم به جریان‌های سیاسی در انتخابات مجلس یازدهم گفت: مردم نسبت به احزاب سیاسی عنایت چندانی نداشته و ندارند. نظرسنجی که در این باره تاکنون انجام شده حاکی از این است که کمتر از ۱۰ درصد مردم به احزاب توجه یا با آن‌ها آشنایی دارند و برای آن اعتبار قائل هستند.

این عضو حزب اتحاد ملت در گفت‌وگو با خبرنگار سیاسی ایلنا، تصریح کرد: عموم مردم چه مسائل معیشتی داشته باشند و چه نداشته باشند، اعتماد کافی به احزاب ندارند و احزاب هم در بین مردم فعالیت چشم‌گیر و موثری ندارند. به همین دلیل است که احزاب در سایه شخصیت‌های موثر کارهایشان پیش می‌رود.

رحیم پور ازغدی:

می‌خواهند مردم را شورای انقلاب فرهنگی بیرون کنند

حسن رحیم پور ازغدی گفت: عملکرد من در شورای عالی انقلاب فرهنگی به گونه‌ای بوده که می‌خواهند من را بیرون کنند! خیلی از اعضای شورا معترض و منتقد هستند و به صورت مختلف این را بیان کردند.

به گزارش «انتخاب»، عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی در مراسم «دوراهی سازش یا مقاومت» که از سوی بسیج دانشجویی در مرکز همایش‌های پردیس شهید عباسپور برگزار شد، افزود: حرف این است که رؤسای جمهور مخصوصاً آقای روحانی چرا بخش مهمی از مصوبات شورا را امضا یا ابلاغ نمی‌کنند، یا اینکه چرا ابلاغ می‌کنند و اجرا نمی‌کنند؟

گفت‌وگو

کیانوش راد در گفت‌وگو با ایلنا:

جناح اقتدار گرا عزم خود را برای ناکارآمد جلوه دادن دولت جزم کرده است

یک فعال سیاسی اصلاح طلب گفت: جناح اقتدار گرا عزم خود را جزم کرده است تا فضای مثبت دولت روحانی را به فضای منفی تبدیل کند. محمد کیانوش راد در گفت‌وگو با خبرنگار سیاسی ایلنا، با تشریح و ارزیابی عملکرد دولت تدبیر و امید در سال‌های اخیر گفت: دولت یازدهم در حالی کار خود را آغاز کرد که پس از حوادث ۸۸ و پایان دولت احمدی‌نژاد آمیدی در مردم ایجاد شد که با سیاست‌های مبتنی بر عقلانیت و انعطاف می‌توان امیدوار بود، دولت روحانی دولتی باشد که به روال قانونی برگردد. چرا که در عصر خودمحموری‌ها، به اتکای شخص رئیس دولت نهم و دهم سیاست‌ها را دچار نوسانات

فرید موسوی به ایلنا خبر داد:

تحقیق و تفحص از عملکرد دولت در نحوه تخصیص ارز

مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با ایلنا، افزود: سوال اینجاست که دولت و تیم اقتصادی آن، به ویژه بانک مرکزی به عنوان متولی اصلی سیاست‌گذاری ارزی در کشور، چگونه با وجودی که آثار ناشی از قیمت‌گذاری ترجیحی ارز با نرخ مبادله‌ای ۱۲۲۶ معروف در سال ۹۰ هنوز از اقتصاد کشور پاک نشده بود، دوباره دست به

نمایندة تهران گفت: هم‌زمان با اوج‌گیری خطاهای فاحش در خصوص تخصیص ارز ۴۲۰ و ابهامات پیرامون آن طرح تحقیق و تفحص از عملکرد دولت در نحوه تخصیص ارز ۴۲۰ تومانی و ارزیابی را تقدیم کردیم که دیروز در دستور کار کمیسیون اقتصادی قرار گرفت. سید فرید موسوی، عضو کمیسیون اقتصادی

به آن توجه کنیم؛ در وهله اول رفع نگرانی‌ها با کشورهای منطقه‌ای و کشورهای حاشیه خلیج فارس از یک سو و دوم تأکید بر اجرای بدون تنازل قانون اساسی و خصوصاً تکیه بر حق حاکمیت مردم بر سرنوشت خویش است. حق حاکمیت بر سرنوشت خویش جزو اصول اساسی و پایه در قانون اساسی جمهوری اسلامی است و با هیچ بهانه‌ای نباید حق مردم را نادیده گرفت.

به دنبال آن هستند که لویایی که دولت به دنبال تصویب آن برای تسهیل ارتباطات اقتصادی است، برهم بزنند. اینکه مخالفان چه منفعتی از عدم تصویب این لویایی می‌برند، نیاز به تحلیل دقیق‌تر دارد اما حداقل می‌توان این مساله را به صراحت گفت که رهبری مخالفت جدی با این لویایی ندارند. وی ادامه داد: آنچه که در پیش رو برای حرکت کشور به سمت توسعه همه‌جانبه باید

تکرار همان اشتباه زد و علیرغم توصیه‌های اقتصاددانان در اجتناب از چنین رویکردی، همچنان بر این سیاست جواب پس داده قبلی ابرام داشت؟

موسوی نشان کرد: از سوی دیگر حال که سیاست ارزی ۴۲۰ تومانی و ارزیابی و ارزش‌سامانه معاملات الکترونیکی از ماه‌های گذشته در حال اجراست، وظیفه ذاتی مجلس به عنوان عالی‌ترین نهاد نظارتی، توجه ویژه به چگونگی هزینه‌کرد منابع ترجیحی و تناسب آن با نیازهای اولویت‌دار کشور است که این امر می‌تواند در اصلاح رویه‌های سیاست‌گذاری بعدی بسیار مفید بوده

پیش از آن تهران را ترک کرده بودند، به امید بهبود شرایط به کشور بازگشتند. وی در پاسخ به این سوال که تصویب یا عدم تصویب FATF تا چه میزان بر شرایط اقتصادی کشور تأثیر گذار خواهد بود، گفت: تلاش دولت در جهت اطمینان بخشی به بازماندگان برجام باعث شد تا این کشورها همچنان در کنار ایران بر پایبندی به توافق هسته‌ای وفادار بمانند. دولت و کارشناسان اظهار می‌کنند که برجام و یا حتی سالم‌سازی برخی روابط به معنای حل همه مشکلات اقتصادی ایران نیست بلکه تنهایی می‌تواند از متغیرهای مزاحم جلوگیری کند. وی ادامه داد: با این حال به نظر می‌آید برخی